

Lokalt utvecklings- program för Hässelby-Vällingby stadsdelsområde

2016-2021

stockholm.se

**Lokalt utvecklingsprogram –
Hässelby-Vällingby stadsdelsområde
År 2016-2021**

**Dnr: 1.2.1-342-2016
Utgivningsdatum: 2016-09-22**

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
2. Metod.....	5
Forskning och statistik.....	5
Interna dialoger	6
Externa dialoger	6
3. Nulägesanalys.....	7
Hässelby-Vällingby stadsdelsområde.....	7
Välbefinnande och hälsa.....	9
Uppväxtvillkor och utbildning	11
Arbete och försörjning	15
Stadsmiljö	18
Demokrati och trygghet	19
4. Prioriteringar	22
Arbete och försörjning	22
Trygghet och tillgänglighet	22
Barn och unga.....	23
5. Geografiska fokusområden.....	25
Hässelby gård	25
Grimsta	26
Hässelby villastad	27
6. Mål och åtgärder.....	29
Arbete och försörjning	29
Trygghet och tillgänglighet	29
Barn och unga.....	29
7. Genomförande	30
Aktörer i det lokala utvecklingsprogrammet.....	30
8. Källförteckning	32

1. Inledning

Stockholms stads vision 2040 *Ett Stockholm för alla* ligger till grund för stadens arbete med att utveckla Stockholm till en socialt, ekologiskt, ekonomiskt och demokratiskt hållbar stad. För att nå visionen om ett Stockholm för alla behöver alla delar av staden stärkas och utvecklas.

Kommunstyrelsen har givit alla stadsdelsnämnder i uppdrag att under 2016 ta fram lokala utvecklingsprogram. De lokala utvecklingsprogrammen syftar till att utjämna skillnader mellan områden och grupper av invånare samt till att utveckla varje områdes unika kvaliteter. Utvecklingsprogrammen ska utgå från analyser av lokala förhållanden samt dialog med invånare, lokala aktörer, förtroendevalda och medarbetare.

Hässelby-Vällingby är en av 14 stadsdelsförvaltningar i Stockholms stad som lokalt ansvarar för viss kommunal service. Stadsdelsförvaltningen arbetar med förskolor, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, socialpsykiatri, individ- och familjeomsorg, fritids- och kulturverksamhet, medborgarservice och stadsmiljö. Stadsdelsförvaltningen styrs av en politisk nämnd som bestämmer hur pengar ska fördelas för att tillgodose lokala behov.

Det lokala utvecklingsprogrammet fokuserar på de områden som bedöms ha störst utvecklingsmöjligheter för att bidra till en hållbar och jämlik stad. I Hässelby-Vällingby är fokus på tre övergripande områden:

- Trygghet och tillgänglighet
- Barn och unga
- Arbete och försörjning

Utvecklingsprogrammet har ett långsiktigt perspektiv med mål på tre till fem år. Förvaltningen gör en översyn av programmet årligen i samband med verksamhetsplaneringen. Programmet utgör ett komplement till nämndens verksamhetsplan och åtgärder genomförs inom ordinarie verksamhet. En förutsättning för att nå resultat är samverkan med offentlig, privat och ideell sektor.

2. Metod

I arbetet för att ta fram Hässelby-Vällingbys lokala utvecklingsprogram har kunskap från en mängd rapporter och statistik inhämtats samt dialog med medarbetare och invånare genomförts. Syftet har varit att få kunskap om stadsdelsområdets styrkor och utvecklingsbehov samt invånares livsvillkor.

Det kommande arbetet för att nå målen i det lokala utvecklingsprogrammet ställer krav på god samverkan inom och utom förvaltningen. Utvecklingsprogrammet har därför utformats i samverkan mellan de olika verksamheterna inom stadsdelsförvaltningen och dialog har förts med externa samverkanspartners inom och utom staden.

Det lokala utvecklingsprogrammets prioriteringar, mål och åtgärder tar sin utgångspunkt i nulägesanalysen. Programmet har tagits fram genom en sammanvägning av kunskap inhämtad via tre delar:

- Forskning och statistik
- Interna dialoger
- Externa dialoger

Forskning och statistik

Förvaltningen har tagit del av statistik över befolkningens sammansättning, hälsa, utbildning, försörjning, sysselsättning, boende och andra livsvillkor samt om invånarnas upplevelse av trygghet och valdeltagande. De främsta källorna till statistiken är Statistik om Stockholm som tillhandahålls av Sweco strategy, Stockholms läns landsting samt Stockholms stad och stadsdelsförvaltningen. I de fall det är möjligt är statistiken nedbruten till mindre geografiska områden för att beskriva likheter och skillnader inom stadsdelsområdet. Statistiken redovisas uppdelat på kön i vissa fall. Statistik om Hässelby-Vällingby sätts i relation till statistik om Stockholms stad. I de fall det inte finns uppgifter om hur det ser i ut i Stockholms stad jämförs statistiken med länet eller landet.

Programmets främsta källor till forskning och annan kunskap om människors livsvillkor är Folkhälsomyndigheten, Stockholms läns landsting och Stockholms stad. Förvaltningen har via dessa källor även tagit del av tidigare medborgarundersökningar, bland annat om upplevelsen om trygghet. I arbetet med nulägesanalysen har Stockholms stads rapport *Skillnadernas Stockholm*¹ har varit en

¹ Stockholm stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

viktig källa då den ger en samlad bild av livsvillkor i Stockholms stad.

Interna dialoger

Dialoger med medarbetare genomfördes under våren 2016.

Dialogerna genomfördes inom verksamhetsområdena; förskola, invid- och familjeomsorg, omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning samt fritid. Fyra dialoger genomfördes i grupp med mellan 2 och 12 deltagare. Två individuella dialoger genomfördes.

Syftet med dialogerna var att:

- Få kunskap om medarbetarnas uppfattning om stadsdelsområdets styrkor och utvecklingsmöjligheter.
- Inventera tidigare prioriteringar och hur verksamheten arbetar för att utjämna sociala skillnader.
- Förankra arbetet med det lokala utvecklingsprogrammet.

Externa dialoger

Under våren 2016 har tre dialoger med brukare genomförts utifrån de tre tematiska prioriteringar förvaltningen har valt att fokusera på; trygghet och tillgänglighet, barn och unga samt arbete och försörjning. Urvalet har avgränsats till brukare på Jobbtorg, Öppna förskolan och Växthuset, förvaltningens mötesplats för seniorer. Tre dialoger med totalt 19 deltagare har genomförts.

Syftet med dialogerna var att:

- Få kunskap om brukarnas upplevelse av trygghet i stadsdelsområdet.
- Få kunskap om brukarnas uppfattning om stadsdelsområdet.
- Få kunskap om brukarnas uppfattning om framtidsutsikter generellt och om möjligheter att få arbete i framtiden.

Den upplevda tryggheten hos besökare och invånare har undersökts på Vällingby torg och Hässelby torg under sommaren 2016.

Ungdomskommissionen har intervjuat 200 förbipasserande på Vällingby torg och genomfört en onlineenkät på Facebook där 269 svar inkom. Stadsdelsförvaltningen har intervjuat 95 personer på Hässelby torg.

3. Nulägesanalys

Nedan ges en övergripande beskrivning av Hässelby-Vällingby stadsdelsområde med fokus på yttre miljö, demografi, boende och arbetsplatser. Därefter ges en fördjupad beskrivning av möjligheter och utmaningar i Hässelby-Vällingby i enlighet med fokusområden definierade av Kommissionens för ett socialt hållbart Stockholm.²

Hässelby-Vällingby stadsdelsområde

Hässelby-Vällingby är ett stadsdelsområde i Västerort i Stockholms kommun, som omfattar stadsdelarna Grimsta, Hässelby gård, Hässelby Strand, Hässelby villastad, Kälvesta, Nälsta, Råcksta, Vinsta och Vällingby.

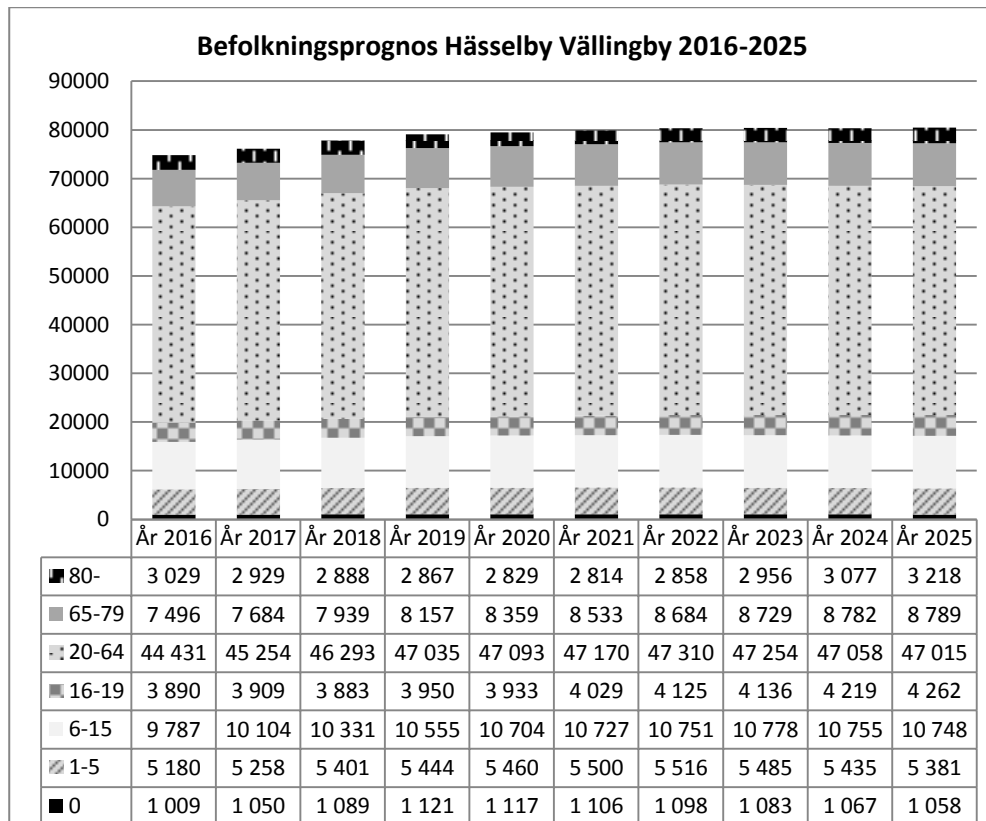
Bilden hämtad från: Statistik om Stockholm, Sweco strategy

Hässelby-Vällingby utmärks av närheten till grönområden och vatten. I stadsdelsområdet finns Grimsta naturreservat med Råcksta Träsk som är värdefull för friluftslivet. Ett populärt promenadstråk löper längs Mälarens strand och binder samman badplatserna Kanaan och Maltesholm. Friluftsområdet Kyrkhamn är under ombildning till naturreservat och ansluter till naturreservatet i Järfälla. I de rika och lättillgängliga grönområdena finns goda möjligheter till både avkoppling och träning. Boende och besökare kan promenera i skogen, plocka bär eller svamp, rida, bada vid något av områdets strandbad eller träffas vid en grillplats. Stadsdelsområdet har flera utomhusgym och motionsspår.

Stadsdelsområdet växer, i december 2015 hade Hässelby-Vällingby drygt 72 500 invånare. Befolkningsmängden förväntas fortsätta öka,

² Stockholm stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

främst till följd av inflyttning, och uppgå till ungefär 82 500 invånare år 2025. Befolkningsmängden förväntas öka relativt jämnt i alla åldersgrupper. I tabellen nedan redovisas befolkningsprognosen i Hässelby-Vällingby.³

Källa: Statistik om Stockholm, Sweco strategy

Hässelby-Vällingby är ett stadsdelsområde med en högre andel utrikes födda⁴ invånare än i Stockholms stad i snitt. 30 procent av invånarna i stadsdelsområdet är utrikes födda till skillnad mot 23,6 procent i hela staden. Näst har lägst andel utrikes födda invånare i stadsdelsområdet (18,6 procent), Hässelby gård har högst andel utrikes födda invånare (43,6 procent).⁵ I stadsdelsområdets kommunala förskolor talas 139 olika språk.⁶

I Hässelby-Vällingby finns ett varierat utbud av boendeformer. 32 procent av bostäderna består av småhus⁷ och 68 procent består av

³ <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax>, Folkmängd år 2015

⁴ Begreppet utrikes födda avser personer som är födda utomlands.

⁵ <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax>, Folkmängd år 2015

⁶ http://www.stockholm.se/-/Nyheter/Forskola--Skola/HV_Det-talas-139-olika-sprak-pa-vara-forskolor/

⁷ Småhus är hus med en eller två lägenheter, som minst till hälften upptas av bostadsyta. Hit räknas även rad-, par och kedjehus. <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax>, Bostäder år 2014

flerbostadshus⁸. Hyresrätter utgör ungefär 70 procent av bostäderna i flerbostadshus, resterande 30 procent är bostadsrätter i bostadsrättsföreningar. I staden är förhållandena mellan hyresrätter och bostadsrätter i princip det omvända. I hela Stockholms stad utgör hyresrätter ungefär 44 procent av bostäderna i flerbostadshus och bostadsrätter ungefär 56 procent av bostäderna i flerbostadshus.⁹

I Hässelby-Vällingby finns flest arbetsplatser inom vård och omsorg, utbildning och bygg. I jämförelse med Stockholms stad har Hässelby-Vällingby ett mindre utbud av arbetsplatser inom hotell- och restaurang, information och kommunikation samt företagstjänster.¹⁰ Olika typer av arbetsplatser finns i olika delar av stadsdelsområdet. I Vällingby där Vällingby centrum ligger finns de flesta arbetsplatserna inom handel och företagstjänster. I Hässelby gård där stadsdelsförvaltningen ligger finns det en övervägande del arbetsplatser inom vård och omsorg samt utbildning.¹¹ Vid Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning arbetar ungefär 1 500 personer. Flest anställda arbetar inom förskolan, drygt 40 procent av förvaltningens medarbetare. Av alla anställda är 86 procent kvinnor och 14 procent män.

Välbefinnande och hälsa

Hälsa påverkas av en mängd olika faktorer som kan delas upp i individens livsvillkor och levnadsvanor.¹² Nedan beskrivs hälsan hos invånarna i Hässelby-Vällingby med hjälp av två vedertagna indikatorer för hälsa; ohälsotal¹³ och medellivslängd¹⁴. Därefter beskrivs tandhälsan hos barn respektive psykisk ohälsa hos ungdomar boende i stadsdelsområdet.

Ohälsotal

Ohälsotal är ett mått på den totala sjukfrånvaron som ersätts från sjukförsäkringen utan sjuklön. Ohälsotal är en viktig indikator på folkhälsan eftersom den belyser samhällsutvecklingen.

⁸ *Flerbostadshus* är hus med tre eller fler lägenheter samt hus med en eller två lägenheter som till mer än hälften upptas av annat än bostadsyta. <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax>, Bostäder 2014

⁹ <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax>, Bostäder år 2014

¹⁰ <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax> Förvärvsarbetande med arbetsplats i området år 2014

¹¹ *ibid*

¹² <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/folkhalsans-utveckling/>

¹³ *Ohälsotal* motsvarar antal dagar, per person i befolkningen 16-64 år, med ersättning från Försäkringskassan i form av sjukpenning, rehabiliteringspenning samt sjuk- och aktivitetsersättning. <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax>, Definitioner

¹⁴ *Medellivslängd* är ett mått som visar hur länge ett under perioden nyfött barn förväntas leva i genomsnitt om samtliga nyfödda under sin livstid utsätts för de under perioden observerade dödsriskerna per ålder och kön. <http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Artiklar/Mans-medellivslangd-for-forsta-gangen-over-80-ar/>

Kvinnor boende i Hässelby-Vällingby har fler ohälsodagar än män, i likhet med kvinnor och män i hela Stockholms stad och i riket. Kvinnor i åldern 16-64 år hade i snitt 26,8 ohälsodagar år 2014 och män i samma ålder hade i snitt 21 ohälsodagar i Hässelby-Vällingby. I Stockholms stad hade kvinnor 21,6 ohälsodagar och män 16,2 ohälsodagar.¹⁵ Inom stadsdelsområdet finns det väsentliga skillnader i ohälsotal. Hässelbystrand är det område där ohälsodagarna är högst både för kvinnor (35,5) och män (33,4). Lägst antal ohälsodagar har kvinnorna i Nälsta (17,5) och männen i Kälvesta (10,2).¹⁶

Medellivslängd

Medellivslängden används för att på ett övergripande sätt sammanfatta befolkningens hälsoläge. Måttet anger den förväntade medellivslängden¹⁷. Olika faktorer som kön och utbildningsnivå påverkar medellivslängden.¹⁸ Utbildning har dock ett starkare samband med förväntad medellivslängd än kön. Ju högre utbildning desto längre förväntad medellivslängd. Medellivslängden i Sverige har aldrig tidigare varit så hög som i dag och ökar mest bland högutbildade män.¹⁹

Medellivslängden i Hässelby-Vällingby ligger på samma nivå som i hela Stockholms stad. Kvinnor förväntas leva i genomsnitt 84 år och män förväntas leva i genomsnitt 80 år.²⁰

Tandhälsa hos barn

Tandhälsovården är av vikt för att tidigt upptäcka riskfaktorer och hälsoproblem som kan bidra till en ogynnsam utveckling hos barn.²¹ Alla barn kommer dock inte till tandhälsovården och tecken på fysisk och psykisk ohälsa riskerar därmed att missas hos dessa barn. Föräldrarnas sociala förhållanden har stor inverkan på barn och unga när det gäller att besöka tandvården eller risk för karies. Förhållanden som påverkar barns risk att få karies är att föräldrarna är utrikes födda från ett utomeuropeiskt land, familjen får ekonomiskt bistånd och föräldrarna har låg utbildning. Förhållande som ökar risk för att barn inte besöker tandvården är att barn som

¹⁵ <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax>, Ohälsotal år 2014

¹⁶ <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax>, Ohälsotal år 2014

¹⁷ Medellivslängd är ett mått som visar hur länge ett under perioden nyfött barn förväntas leva i genomsnitt om samtliga nyfödda under sin livstid utsätts för de under perioden observerade dödsriskerna per ålder och kön. <http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Artiklar/Mans-medellivslangd-for-forsta-gangen-over-80-ar/>

¹⁸ <http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Artiklar/Medellivslangden-okar-mest-for-hogutbildade/>

¹⁹ ibid

²⁰ ibid

²¹ Socialstyrelsen, Utsatta barn hälsa, 2015

har ensamstående förälder, ung förälder, familjen får ekonomiskt bistånd eller om föräldrarna har låg utbildning.²²

I Hässelby-Vällingby har 6,4 procent av alla 3-åringar kariesskadade tänder. Kungsholmen har lägst andel 3-åringar med kariesskadade tänder med mindre än 1 procent.²³ I Stockholms län har 4 procent av alla 3-åringar kariesskadade tänder. Det finns med andra ord betydande skillnader i tandhälsa hos barn mellan stadsdelsområdena.

Psykisk ohälsa hos unga

Psykisk ohälsa hos unga har påverkan på livet på olika sätt, skolnärvaro och skolresultat påverkas och även den personliga utvecklingen. Den som i ungdomen uppger sig ha psykiska besvär har dessutom en ökad risk för psykisk ohälsa i vuxen ålder. Risken för att i framtiden inte kunna försörja sig, för att inte bli förälder och för att bli beroende av försörjningsstöd ökar också.²⁴

Av *Stockholmsenkäten*²⁵ framkommer att ungdomars användande av alkohol och tobak minskar men att den psykiska ohälsan, depression och ångest ökar, främst bland flickor. Den psykiska ohälsan hos flickor och pojkar i Stockholm har ökat sedan 2010. 2010 uppgav 31 procent av flickorna i årskurs 9 att de ofta var ledsna och deppiga utan att veta varför, år 2016 var andelen 40 procent. 2010 uppgav 11 procent av pojkarna i årskurs 9 att de ofta var ledsna och deppiga utan att veta varför, år 2016 var andelen 15 procent.²⁶ Den upplevda psykiska ohälsan har ökat väsentligt mer hos flickor än hos pojkar.

Uppväxtvillkor och utbildning

Socialt utanförskap såsom ekonomisk utsatthet och skolsvårigheter påverkar barn direkt och är riskfaktorer för barns utveckling på lång sikt. Barn i socialt utanförskap ges sämre förutsättningar att nå sin fulla potential.²⁷ Nedan beskrivs hur barns och ungas uppväxtvillkor, utbildning och fritid ser ut.

²² ibid

²³ Stockholm stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

²⁴ <https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19109/2013-5-43.pdf>

²⁵ *Stockholmsenkäten* vänder sig till samtliga elever som bor i Stockholms stad och går i grundskolans årskurs 9 och andra året på gymnasiet. Enkäten utförs på uppdrag av socialförvaltningen.

²⁶ Stockholmsenkäten 2016

²⁷ <https://unicef.se/fakta/barn-i-socialt-utanforskap>

Ekonomiska förutsättningar

Ekonomisk standard och inkomstnivå har direkt inverkan på livsvillkor och sociala relationer. Dessutom påverkar inkomst och ekonomisk standard förutsättningarna för en god hälsa.²⁸

Under de senaste åren har sysselsättningsgraden ökat och bidragshushållen minskat. I Hässelby-Vällingby har antalet bidragshushåll minskat från 1 084 (juni 2010) till 877 (juni 2016). Även antalet barn i hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat. I juni 2010 levde 898 barn i hushåll med ekonomiskt bistånd och i juni 2016 var det 610 barn som levde i hushåll med ekonomiskt bistånd. Antalet ungdomar mellan 18-24 år med ekonomiskt bistånd har också minskat, från 144 ungdomar i juni 2010 till 88 ungdomar i juni 2016.²⁹ Dock har andelen hushåll med långa bidragstider (10-12 månader) ökat i Stockholms stad från 26 procent år 1995 till 43 procent år 2014.³⁰ I Hässelby-Vällingby utgör bidragshushåll med långa bidragstider (49-60 månader) den största andelen av alla hushåll med ekonomiskt bistånd.

Ett sätt att studera ekonomisk utsatthet och barnfattigdom är genom att se på den relativa fattigdomen. Det vill säga hushåll som har en inkomst som är lägre än 60 procent av Stockholms medianinkomst som år 2014 var 306 500 kr³¹. Sedan 2004 har den relativa barnfattigdomen ökat i Stockholms stad. Enligt *Skillnadernas Stockholm* tillhör Hässelby strand, Vällingby, Hässelby gård, Råcksta och Grimsta de stadsdelar i staden där barnfattigdomen har ökat mest.³²

Ett annat mått på barnfattigdom är Rädda Barnens definition av absolut fattigdom. Att leva i absolut fattigdom innebär att leva i en familj där inkomsterna understiger eller precis täcker nödvändiga levnadskostnader, eller att leva i en familj som får försörjningsstöd.³³ År 2014 hade 5 procent av Hässelby-Vällingbys befolkning ekonomiskt bistånd jämfört med 3 procent av befolkningen i Stockholms stad. De stadsdelar som hade högst andel hushåll med ekonomiskt bistånd år 2014 var Smedshagen 14,6 procent, Hässelby gård 12,4 procent och Grimsta 6 procent.³⁴

²⁸ Folkhälsomyndigheten, Folkhälsan i Sverige, 2016

²⁹ Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, försörjningsstödsenheten och mottagning- och serviceenheten, Statistik om ekonomiskt bistånd januari – juli 2016

³⁰ Stockholm stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

³¹ Statistiska centralbyrån, medianinkomst 20-64 år, Stockholm år 2014

³² Stockholm stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

³³ <https://www.raddabarnen.se/vad-vi-gor/barnfattigdom/vad-ar-barnfattigdom/>

³⁴ SWEKO Strategy på uppdrag av Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning (2016)

Våld mot barn och våld i nära relation

Våld i nära relationer är skadligt och psykiskt påfrestande för den som utsätts men även för de som bevittnar våldet. Barn som växer upp i familjer med våld är mycket utsatta. Ofta försummas barnens behov när den ena föräldern utsätts för våld eftersom båda föräldrarna vanligen sviktar i sin föräldraroll. Det är inte ovanligt att barn som bevittnar våld själva också utsätts för våld.³⁵ Våld i nära relation drabbar huvudsakligen kvinnor och utövaren är oftast en man.³⁶

Orosanmälningar till socialtjänsten för barn och unga som far illa har ökat de senaste åren. Hässelby-Vällingby är det stadsdelsområde där absolut flest orosanmälningar görs för barn och unga. Under 2015 gjordes totalt 3 191 orosanmälningar för barn och ungdomar till socialtjänsten i Hässelby-Vällingby. Ungefär 2 500 av dessa är enskilda barn och unga, det innebär att oro anmäls för samma barn flera gånger. Totalt gjordes 21 926 orosanmälningar till socialtjänsten i hela staden.³⁷

En förklaring till ökningen under 2015 är att antalet ensamkommande barn ökade. Ensamkommande barn anvisas till kommunen och ingår i statistiken över orosanmälningar. Under 2015 anvisades 2 143 ensamkommande barn till Stockholms stad varav 160 till Hässelby-Vällingby.³⁸ En stor andel av de ensamkommande barn som anvisats till Hässelby-Vällingby väntar på beslut om uppehållstillstånd. Ensamkommande barn och ungdomar är en särskilt utsatt grupp som kan komma att behöva stöd under flera år.

De vanligaste orsakerna till orosanmälningar är våld inom familjen, våld mot barn, föräldrar med missbruksproblematik eller föräldrar med psykisk sjukdom. Under 2015 anmälde förvaltningen 161 fall av barnmisshandel till polisen och inom staden gjordes det 1 507 anmälningar.³⁹

År 2015 var 1 623 personer utsatta för våld i nära relation i staden och 245 i Hässelby-Vällingby. Under samma år var 351 personer placerade på skyddat boende i staden. I Hässelby-Vällingby var 65 kvinnor, 0 män och 38 barn placerade på skyddat boende år 2015. Hässelby-Vällingby är ett av de stadsdelsområden med högst antal

³⁵ Socialstyrelsen, Barn som far illa eller riskerar att fara illa, 2014

³⁶ <http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/valdinararelationer>

³⁷ Stockholms stad, socialförvaltningen, Beskrivning av socialtjänsten i Stockholm stad, 2015

³⁸ ibid

³⁹ ibid

kända våldsutsatta personer i förhållande till antal invånare. Hässelby-Vällingby är också ett av de stadsdelsområden med flest anmälda fall av grov kvinnofridskränkning samt anmälda misshandelsbrott mot vuxen.⁴⁰

Förskola och skola

Förskola och pedagogisk omsorg kan ha positiv inverkan på barns utveckling, lärande och välbefinnande.⁴¹ Att gå ut grundskolan med gymnasiebehörighet är en förutsättning för vidare studier. Utbildning har inverkan på individen på olika sätt. Hälsa, inkomst och levnadsvanor påverkas alla av utbildningsnivå. Enligt Folkhälsomyndigheten har kvinnor med endast grundskoleutbildning haft den minst gynnsamma hälsoutvecklingen. Personer med högre utbildningsnivå har bättre hälsa och som tidigare nämnts längre medellivslängd.⁴²

Två grupper av barn har sämre förutsättningar än övriga att klara av grundskolan, barn som invandrat efter grundskolestarten och barn vars föräldrar som saknar gymnasieutbildning. Elever med kortutbildade föräldrar har sämre studieresultat än elever vars föräldrar har gymnasieutbildning eller högskoleutbildning.⁴³

I Hässelby-Vällingby och i staden är 86 procent av barnen i åldern 1-5 år inskrivna i de kommunala och privata förskolorna. Inskrivningsgraden skiljer sig åt inom Hässelby-Vällingby stadsdelsområde, från 82 procent i Råcksta och Vinsta till 92 procent i Nälsta.⁴⁴

Behörigheten till gymnasiet har legat runt 88 procent i stadsdelsområdet sedan 2010. I vissa stadsdelar har gymnasiebehörigheten ökat och i andra sjunkit. Grimsta är den stadsdel där gymnasiebehörigheten har ökat mest, från 73 procent 2010 till 89,8 procent 2013.⁴⁵

2013 hade 88,6 procent behörighet till gymnasiet i stadsdelsområdet och 89,6 procent i staden.⁴⁶ Skillnaden mellan flickors och pojkars behörighet till gymnasiet i Hässelby-Vällingby är liten.⁴⁷ Störst är

⁴⁰ ibid

⁴¹ Kommission för ett socialt hållbart Malmö (2013), ”Malmöns väg mot en hållbar framtid – hälsa, välfärd och rättvisa”

⁴² Folkhälsomyndigheten, Folkhälsan i Sverige, 2016

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/pagefiles/23257/Folkhalsan-i-Sverige-2016-16005.pdf>

⁴³ Stockholms stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

⁴⁴ Utbildningsförvaltningen på uppdrag Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, 2016-09-12, Inskrivningsgrad år 2015

⁴⁵ <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax>, Gymnasiebehörighet år 2013

⁴⁶ ibid

⁴⁷ Flickor 88,7 procent, pojkar 88,5 procent.

skillnaderna mellan de med etnisk svensk och de med utländsk bakgrund.⁴⁸ 92,8 procent av de med svensk bakgrund hade behörighet till gymnasiet medan 81,2 procent av de med utländsk bakgrund hade behörighet till gymnasiet.⁴⁹

Det finns även skillnader inom stadsdelsområdet. I Nästa, Kälvesta och Hässelby villastad var över 90 procent behöriga till gymnasiet år 2013. I Hässelby gård var 79,3 procent behöriga till gymnasiet.⁵⁰

Barns och ungas fritid

Barn och ungas möjlighet att delta i olika sociala och kulturella sammanhang vid sidan av skolan har betydelse för barns personliga och sociala utveckling. Fritids- och idrottsaktiviteter kan ha en positiv inverkan mot kriminalitet, våld, missbruk av narkotika, bristande skolgång och psykisk ohälsa.⁵¹ Schemalagda, vuxenledda fritidsaktiviteter kan bidra till ungas möjligheter att skapa sociala nätverk och till personlig utveckling.⁵²

Det finns ett tydligt samband mellan högstadieelevernas deltagande i kultur- och idrottsföreningar och socioekonomiska faktorer. Barn och ungdomar som lever i familjer med sämre socioekonomiska förutsättningar är i lägre grad medlemmar i idrottsföreningar än barn och ungdomar som lever i familjer med starkare socioekonomiska förutsättningar. Även ålder har inverkan på deltagande i idrottsföreningar. Många barn slutar idrotta i högstadieåldern. Kön, etnicitet och funktionsförmåga har också inverkan på utövande av idrott. Flickor, flickor med utländsk bakgrund samt personer med funktionsnedsättning deltar i lägre grad i idrott.⁵³

Arbete och försörjning

Möjlighet till arbete och rimlig inkomst är en av de viktigaste förutsättningar för att människor ska kunna förverkliga sina ambitioner i livet. Låg disponibel inkomst som begränsar möjligheten att leva ett självständigt liv medför en otrygg situation som påverkar både barn och vuxna.⁵⁴

⁴⁸ *Utländsk bakgrund* omfattar de som antingen är födda utomlands eller är födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands.

⁴⁹ <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax>, Gymnasiebehörighet år 2013

⁵⁰ SWECO Strategy på uppdrag av Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning (2016)

⁵¹ Mahoney J.L & Stattin H. Leisure time activities and adolescent antisocial behavior: The role of structure and social context, 2000.

⁵² *ibid*

⁵³ Stockholm stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

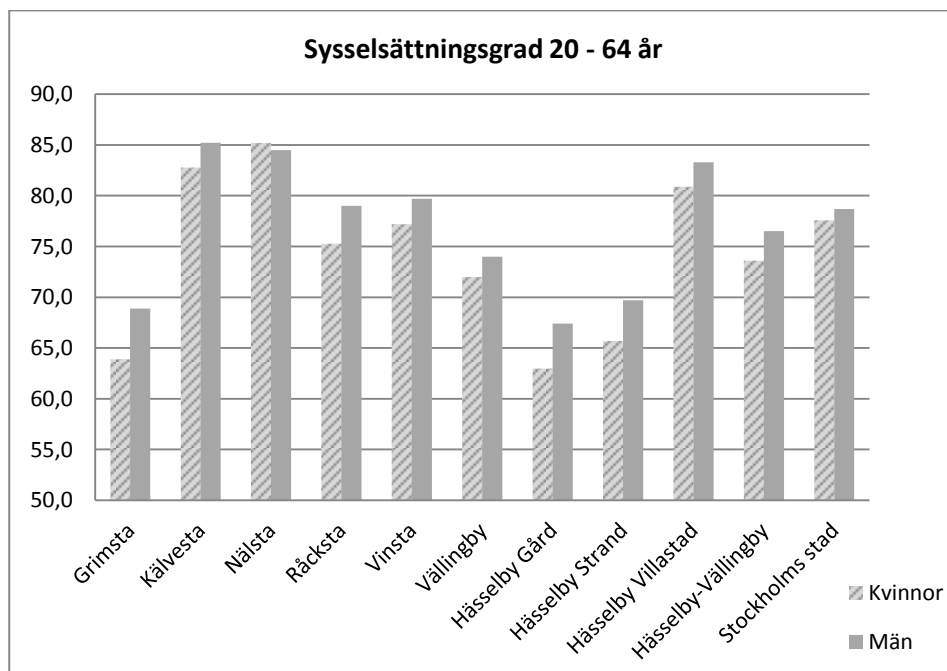
⁵⁴ Stockholm stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

Sysselsättningsgrad

Sysselsättningsgraden motsvarar andelen av befolkningen som förvärvsarbetar. 2014 förvärvsarbetade totalt 75,1 procent av befolkningen i åldern 20-64 år i Hässelby-Vällingby. I staden förvärvsarbetade 78,1 procent av befolkningen i samma ålder. Inom stadsdelsområdet är det stora skillnader. Nälsta har den högsta sysselsättningsgraden (84,9 procent) och Hässelby gård har den lägsta (65,3 procent).⁵⁵

I tabellen nedan redovisas sysselsättningsgraden i Hässelby-Vällingby uppdelat på kön och jämförs med sysselsättningsgraden i staden. I Hässelby-Vällingby förvärvsarbetade 73,6 procent av kvinnorna och 76,5 procent av männen under 2014.

I staden förvärvsarbetade 77,6 procent av kvinnorna och 78,7 procent av männen. I alla områden i stadsdelsområdet var sysselsättningsgraden lägre för kvinnor än för män, förutom i Nälsta där 85,2 procent av kvinnorna och 84,5 procent av männen förvärvsarbetade.⁵⁶

Källa: Statistik om Stockholm, Sweco strategy

Ungdomar som går ut gymnasiet utan fullständiga betyg är en särskilt utsatt grupp då de har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden.⁵⁷

⁵⁵ SWEKO Strategy på uppdrag av Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning (2016)

⁵⁶ <http://statistik.stockholm.se/omradesfaktax>, Förvärvsintensitet boende i området år 2014

⁵⁷ Stockholm stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

Medelinkomst

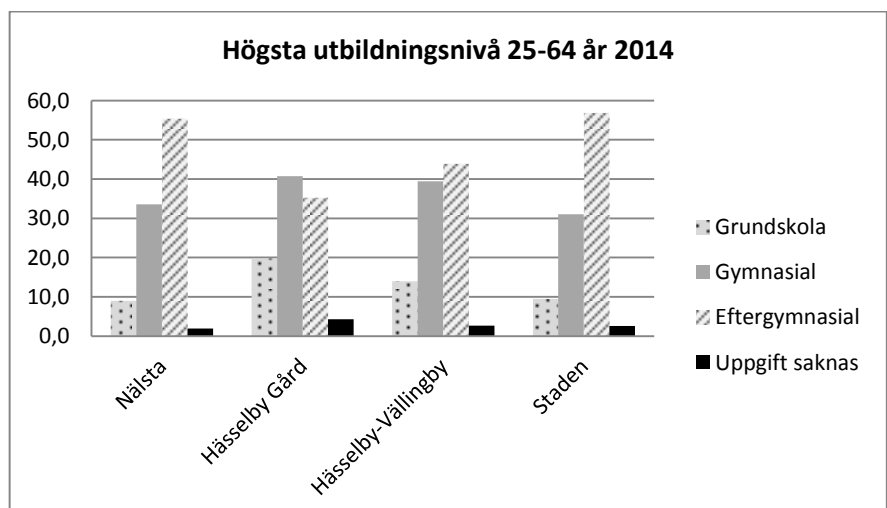
År 2014 var Stockholms stads medelinkomst 355 800 kr och i Hässelby-Vällingby 319 600 kr. Inom stadsdelsområdet finns det stora skillnader i medelinkomsten. Det finns stadsdelar som har en avsevärt högre respektive lägre medelinkomst. År 2014 hade Nälsta en medelinkomst om 401 600 kr och Grimsta 243 300 kr.⁵⁸

Utbildning

Arbetsmarknaden präglas idag mer och mer av kunskapsintensiva tjänster, medan tjänster inom industri och tillverkning flyttas till andra länder med billigare arbetskraft.⁵⁹ Kortutbildade⁶⁰ har därmed sämre förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden än personer som lägst har gymnasieutbildning.⁶¹

Eftergymnasial utbildning är ett mått på befolkningens utbildningsnivå. 2014 hade 43,9 procent av invånarna i Hässelby-Vällingby eftergymnasial utbildning, i hela staden hade 56,9 procent av invånarna eftergymnasial utbildning. Hässelby gård var 2014 det område med lägst andel invånarna med eftergymnasial utbildning och Nälsta var det område med högst andel invånare med eftergymnasial utbildning.

Andelen med grundskoleutbildning, gymnasieutbildning respektive eftergymnasial utbildning illustreras i tabellen nedan. Jämförelser görs mellan staden, Hässelby-Vällingby samt Hässelby gård och Nälsta som har de mest extrema värdena i utbildningsnivå.

Källa: Statistik om Stockholm, Sweco strategy

⁵⁸ SWECO Strategy på uppdrag av Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

⁵⁹ Stockholm stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

⁶⁰ Kortutbildad innebär att en person som högst har grundskoleutbildning

⁶¹ Stockholms stad, Alls rätt till kunskap, Kortutbildade och vuxenutbildning (2015)

Stadsmiljö

Promenadstaden, översiktsplan för Stockholm, utgår från fyra stadsutvecklingsstrategier; stärka den centrala staden, skapa attraktiva tyngdpunkter, koppla samman staden och främja en levande stadsmiljö i hela staden.⁶² Staden håller även på att utarbeta en ny strategi för levande lokala centrum i syfte att motverka social och rumslig segregation. Strategin för levande lokala centrum utgår från tre kategorier; centrum för flera stadsdelar, lokala stadsdelscentrum och litet lokalt centrum.

Växande stadsdelsområde

Enligt rapporten "Bostadspotential Stockholm" (2014) föreslås cirka 8000 nya bostäder i området Hässelby-Vällingby fram till år 2030.⁶³ En betydande del kommer att lokaliseras till Vällingby-Råcksta. I Hässelby-Vällingby finns det 70,9 procent hyresrätter och 29,1 procent bostadsrätter.

Genom *Förbifart Stockholm* beräknas Hässelby-Vällingby få en förbättrad regional tillgänglighet med starka samband till Skärholmen och Barkarby-Jakobsberg.⁶⁴ *Förbifart Stockholm* är koncentrerat till stadsdelen Vinsta. Inom Vinsta företagsområde finns idag en blandning av verksamheter som tillverkningsindustri, byggsektorn, kontor, handel samt forskning och utveckling. Staden är huvudsaklig markägare, större delen av marken är dock upplåten med tomträtt. Förbifart Stockholm och en större blandning av olika funktioner - verksamheter, bostäder och service, kan bidra till att göra Vinsta mer attraktivt för etablering av nya arbetsplatser och bostäder.

Förvaltningen samverkar kontinuerligt med exploaterings- och stadsbyggnadskontoret samt bostadsbolagen i syfte att bevaka att behovet av bostäder med särskild service tillgodoses. Vid nya exploateringar samt vid om- och tillbyggnad i befintliga bostadsbestånd ska förvaltningen utreda behov av och möjligheter att anordna bostäder med särskild service. Ett ökat behov finns också för lokaler för dagverksamhet.

Tillgängliga naturområden

Stadsdelsområdet präglas av närheten till Mälaren, grönskande strandpromenader, parker och rikligt med naturmark. I stadsdelsområdet återfinns Grimsta naturreservat med Råcksta Träsk som är mycket värdefull för friluftslivet. På sikt kan fler

⁶² Stockholms stad, Bostadspotential i Stockholm (2015)

⁶³ Stockholms stad, Bostadspotential i Stockholm (2015)

⁶⁴ <http://www.trafikverket.se/nara-dig/Stockholm/projekt-i-stockholms-lan/Forbifart-stockholm/>

attraktioner etableras i Grimsta, särskilt i gränsområdet mellan bebyggelsen och naturreservatet. Det kan bidra till ett rikare friluftsliv och göra naturreservatet mer tillgängligt och tryggare. I detta arbete är det centralt att stadsdelsförvaltningen och berörda fackförvaltningar som till exempel trafikkontoret och stadsbyggnadskontoret samverkar.

Ett mycket populärt promenadstråk löper längs Mälarstranden och binder samman badplatserna Kanaan och Maltesholm. Det stora naturområdet Kyrkhamn som är under ombildning till naturreservat ansluter till naturreservatet i Järfälla. Detta är en del av stadsdelsområdets identitet och har stor betydelse för områdets attraktionskraft.

Attraktiva och trygga torg och centrum

Hässelby gårds centrum bedöms ha potential att utvecklas till en mer levande stadsmiljö, bland annat genom komplettering med nya bostäder för att skapa attraktiva offentliga rum. Här behövs samverkan med stadsbyggnadskontoret som spelar en viktig roll som initiativtagare till fördjupade diskussioner med fastighetsägare och tomträttshavare.

Planering för komplettering av bostadsbebyggelse i anslutning till Åkermynthans centrum pågår vilket bedöms kunna bidra till ett mer levande stadsrum och ökad trygghet. Möjligheterna till ytterligare kompletteringar med bostäder längs Växthusvägen i anslutning till Smedshagen och Åkermynthans centrum är under utredning av stadsbyggnadskontoret.⁶⁵ Förvaltningen ser att detta skulle innebära en attraktivare stadsmiljö och bidra till ökad trygghet i området.

Demokrati och trygghet

Invånarens möjligheter till delaktighet, inflytande i samhället och tillit till andra har inverkan på människors välbefinnande. Hög tillit till människor och myndigheter främjar social sammanhållning. En god social sammanhållning och delaktighet kan minska social oro och öka känslan av trygghet i samhället.⁶⁶

Tillit till människor och myndigheter

Tillit grundas på graden av förtroende mellan människor. Människor som har hög grad av tillit till andra är också mer benägna att delta i sociala nätverk och sociala sammanhang.

⁶⁵ Stockholms stad, stadsbyggnadskontoret, Inbjudan till samråd om förslag till detaljplan för del av fastigheten Silvret 3 m.fl. i stadsdelen Grimsta. Dn. 2011-15366

⁶⁶ Stockholm stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

Av Stockholms läns landstings folkhälsoenkät 2014 framkommer att det finns ett samband mellan tillit till andra människor och utbildningsnivå. Kortutbildade uppgav i större uträkning ha mindre tillit till andra människor och personer med eftergymnasial utbildning uppgav i större utsträckning ha tillit till andra.⁶⁷ I Hässelby-Vällingby uppgav 14 procent att de saknar tillit till andra personer i det egna bostadsområdet, på Kungsholmen var motsvarande siffra 2 procent.⁶⁸

Tillit mellan människor har ett samband med graden av tillit till myndigheter.⁶⁹ Enligt Stockholms stads trygghetsmätning 2014 är Hässelby-Vällingby ett av de stadsdelsområden i Stockholms stad där invånarna har lägst tillit till förvaltningen. Andelen invånare som uppgav att de hade mycket lite eller ganska lite förtroende för Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning var 20 procent. Högst tillit till stadsdelsförvaltningen hade invånarna på Kungsholmen, där uppgav mindre än 10 procent av invånarna att de hade mycket lite eller ganska lite förtroende till stadsdelsförvaltningen.⁷⁰

Känslan av trygghet

I Stockholm stads trygghetsmätning undersöks Stockholmarnas invånare om sin upplevelse av trygghet, oro för att utsättas för olika typer av brott och utsatthet för brott.⁷¹

Av trygghetsmätningen framkommer att den upplevda otryggheten är dubbelt så hög i Hässelby-Vällingby jämfört med hela staden. 10 procent av de svarande i Hässelby-Vällingby uppgav att de upplevde sig otrygga i sitt bostadsområde medan 5 procent av de svarande i staden uppgav att de kände sig otrygga i sitt bostadsområde. Skillnaderna i känslan av otrygghet varierar även mellan stadsdelarna i Hässelby-Vällingby. I Nälsta uppgav 3 procent känna sig otrygga och i Hässelby gård 22 procent.⁷²

Det framkom även att invånarna känner oro för narkotikamissbrukare på offentlig plats. I Hässelby gård upplevde 20 procent av invånarna att narkotikamissbrukare på offentlig plats är ett problem.⁷³

⁶⁷ http://dok.slo.sll.se/CES/FHG/Folkhalsoarbete/Halsa%20Stockholm/Folkhalsorapport_2015.pdf

⁶⁸ Stockholm stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

⁶⁹ ibid

⁷⁰ ibid

⁷¹ Stockholms stad, Trygghet i Stockholm 2014, Stockholms stads stadsövergripande trygghetsmätning

⁷² ibid

⁷³ ibid

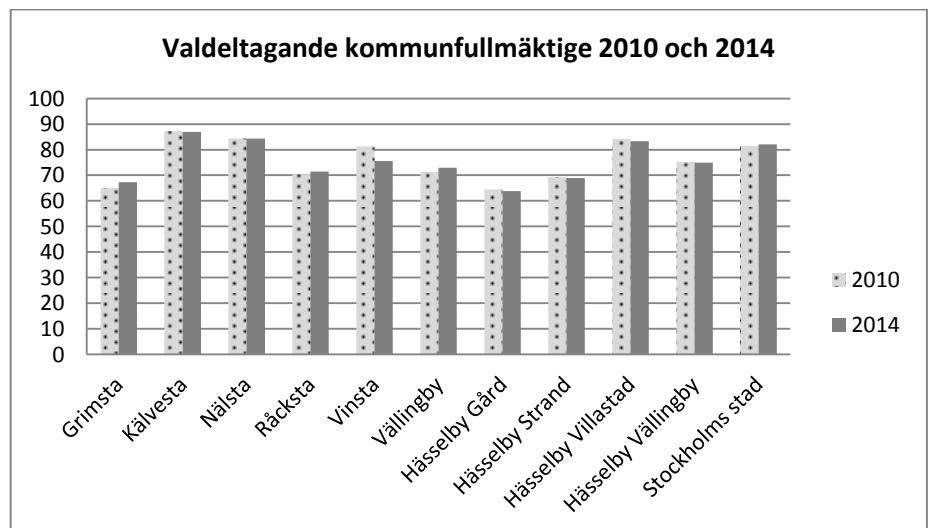
Demokratisk delaktighet och valdeltagande

Valdeltagande i allmänna val är en indikator för människornas inflytande och delaktighet i samhället.

I valen till kommunfullmäktige 2010 och 2014 var valdeltagandet lägre i Hässelby-Vällingby än i hela staden. Mellan valen 2010 och 2014 har valdeltagandet i Hässelby-Vällingby sjunkit marginellt medan valdeltagandet har ökat marginellt i staden. I stadsdelsområdet var valdeltagandet 74,9 procent 2014 och i staden 82,1 procent.⁷⁴ Skillnaderna inom stadsdelsområdet är stora.

Det finns ett starkt samband mellan valdeltagande och grad av social integration. Andelen röstande är lägre bland ensamstående, personer med lägre utbildningsnivå, personer med låg inkomst, personer som står utanför arbetsmarknaden och bland personer som är utländska medborgare med rösträtt till kommunalval.⁷⁵

Tabellen nedan visar valdeltagandet i Hässelby-Vällingby och dess stadsdelar i jämförelse med Stockholms stad. Valen till kommunfullmäktige 2010 och 2014 jämförs. Av tabellen framkommer att valdeltagandet både 2010 och 2014 var lägst i Hässelby gård respektive högst i Kälvesta, valdeltagandet sjönk något i båda områdena. Valdeltagandet har ökat mest i Grimsta och sjunkit mest i Vinsta mellan 2010 och 2014.⁷⁶

Källa: Statistik om Stockholm, Områdesfakta, Kommunalval år 2010 och 2014

⁷⁴ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Kommunalval år 2010 och 2014

⁷⁵ Stockholms stad, Skillnadernas Stockholm, 2015

⁷⁶ ibid

4. Prioriteringar

Med utgångspunkt i nulägesanalysen har tematiska områden identifierats som bedöms kunna bidra till att Hässelby-Vällingby utvecklas i linje mot visionen om *Ett Stockholm för alla*. De prioriterade områdena är arbete och försörjning, barn och unga respektive trygghet och tillgänglighet. Särskilt fokus kommer ligga på åtgärder i stadsdelarna Hässelby gård, Grimsta och Hässelby villastad/Smedshagen.

Arbete och försörjning

Nulägesanalysen visar att Hässelby-Vällingby är ett av stadens stadsdelsområden som har lägst sysselsättningsgrad, högst andel hushåll med ekonomiskt bistånd och flest invånare som är kortutbildade. Inom stadsdelsområdet är det stora skillnader. Hässelby gård, Grimsta och Smedshagen i Hässelby villastad har till exempel lägst sysselsättningsgrad.

I förvaltningens dialoger framkommer det att invånare utan sysselsättning och arbete upplever en avsaknad av sociala nätverk. En annan synpunkt som kom fram handlade om vikten av individuellt riktade insatser för att stötta till arbete och egen försörjning.

Förvaltningen bedömer att området arbete och försörjning ska prioriteras och att samverkan med myndigheter, näringsliv och civilsamhället ska stärkas. Förvaltningen ska arbeta för att öka sysselsättningsgraden för personer som står långt från arbetsmarknaden och att minska antalet personer i långvarigt beroende av försörjningsstöd. En utmaning är att stärka arbetsmarknadsutsikterna för personer med lägre kvalifikationer. Kortutbildade ska därför erbjudas fortbildning i syfte att möta arbetsmarknadens krav. Likaså är det viktigt att man underlättar unga vuxnas inträde på arbetsmarknaden.

Trygghet och tillgänglighet

I nulägesanalysen framkommer att Hässelby-Vällingby är ett stadsdelsområde där den upplevda otryggheten är hög och tilliten till myndigheter och politiker är låg. I stadsdelarna Hässelby gård Grimsta och Smedshagen i Hässelby villastad där tilliten är låg är även valdeltagandet, utbildningsnivån och den ekonomiska standarden lägre än i stadsdelsområdet.

I förvaltningens dialoger och i Ungdomskommissionens undersökning framkommer det att otrygghet kopplad oftast till kriminalitet, oro för ungdomsgång och droghandel. Invånare uttryckte att de känner sig relativt trygga på dagen men otrygga under kvälls- och nattid. Förbättringsområden som invånare önskar är bland annat information om vilka trygghetsaktörer som finns i stadsdelsområdet, laddningsstationer till mobiltelefoner, vuxenledd ungdomsverksamhet och aktiviteter på torget.

Förvaltningen vill förstärka arbetet med trygghet och tillgänglighet genom åtgärder i stadsmiljön och sociala trygghetsskapande insatser. Det handlar om att skapa trygga och attraktiva torg, upprusta områden i nära anslutning till tunnelbana och torg, medverka i att fler bostäder byggs, samverka med civilsamhället och anpassa fritidsverksamheten till aktuella fritidsmönster.

Nya forum för samtal mellan invånare och politiker ska skapas. Detta i syfte att öka invånarnas tillit och möjlighet till delaktighet.

Barn och unga

Nulägesanalysen visar att barn och unga i Hässelby-Vällingby lever under ojämlika förhållanden. Barn och ungas psykiska ohälsa har ökat. Skillnaderna inom stadsdelsområdet i behörighet till gymnasieskolan är stora. Andelen med gymnasiebehörighet är lägst i Hässelby gård och Smedshagen i Hässelby villastad. Barn i Hässelby-Vällingby har generellt sämre tandhälsa än i staden. Antalet våldsbrott i nära relationer är högre i stadsdelsområdet än i staden, vilket innebär att barn och unga utsätts för direkt och indirekt våld.

I de dialoger förvaltningen genomförde på den öppna förskolan respektive med förskolepersonalen framkommer det att föräldrar är nöjda med förskolan, öppna förskolan och parklekar. Andra synpunkter som har framkommit är vikten av arbete och att barn och unga erbjuds en meningsfull fritid.

Förvaltningen bedömer att generella åtgärder riktade till hemmet, förskola, skola och fritiden ska prioriteras. De generella åtgärderna ska riktas mot alla barn men koncentreras i de områden med störst behov. En sådan åtgärd kan vara uppsökande verksamhet för att hitta barnfamiljer som lever i social utsatthet och inte har kontakt med öppen förskola, förskola eller skola. Förvaltningen vill även arbeta preventivt för god tandhälsa hos barn i förskoleålder. Andra förebyggande insatser är att stärka samverkan med skola och landsting, intensifiera arbetet med ungas deltagande i fritids- och

idrottsaktiviteter, genomföra informationsinsatser om våld i nära relationer och prioritera arbetslivsinriktade insatser till vårdnadshavare eller föräldrar med långvarigt försörjningsstöd. Dessutom behöver förvaltningen utveckla arbetet med barnkonsekvensanalyser i all verksamhet.

I arbetet med barn och unga är det centralt att landsting, förskola, skola och fritid blir bättre på att tidigt identifiera och ge anpassat stöd till barn som riskerar sämre hälsa och skolresultat.

5. Geografiska fokusområden

I det lokala utvecklingsprogrammet har utvecklingsmöjligheter identifierats inom områdena arbete och försörjning, barn och unga samt trygghet och tillgänglighet. Åtgärder ska riktas mot hela stadsdelsområdet med ett särskilt fokus på Hässelby gård, Grimsta och Smedshagen i Hässelby villastad.

Hässelby gård

Bilden hämtad från: Statistik om Stockholm, Sweco strategy

KORTA FAKTA OM HÄSSELBY GÅRD

Antal invånare (2015)
11 110

Medelinkomst (2014)
238 700 kr

Andel öppet arbetslösa (2015)
6,5 %

**Andel hushåll med ekonomiskt
bistånd** (2014)
12,4 %

Gränsar till
Hässelby Strand, Hässelby
Villastad, Grimsta och Vinsta.

Bevara i området
Parklek, lekpark, öppen
förskola, förskola, skola,
fritidsgård, Bibblerian med
medborgarkontor, bibliotek och
kulturskola.
Stadsdelsförvaltningens kontor,
vårdcentral, barnavårdscentral,
restauranger, butiker,
tunnelbana, bussar, grönområden
och idrottsplats.

Hässelby gård är en stadsdel där 43,6 procent av befolkningen är utrikesfödda. Den dominerande boendeformen är lägenheter i flerbostadshus varav 82,4 procent är hyresrätter. Stadsdelen har närhet till strandbad, grönområden, handel och service. Kollektivtrafiken består av tunnelbana och bussar.

I Hässelby gård finns en öppen förskola för föräldrar och deras barn i åldern 0-5 år. Det finns flera kommunala och privata förskolor med cirka 550 inskrivna barn, två grundskolor, fritidsklubbar för elever 6-12 år och en fritidsgård för barn och unga i årskurs 5- 9. I Hässelby gård finns även Hässelgårdens vård och omsorgsboende. Intill Hässelby torg finns apotek, vårdcentral, restauranger och butiker. Där finns även bibliotek, medborgarkontor, kulturskolan och stadsdelsförvaltningen. Idrottplatsen Hässelby IP, lekplatsen Labyrinten och parkleken Hässelängen ligger i Hässelby gård.

Medelinkomsten i Hässelby gård är 238 700 kr för invånare i åldern 20-64 år, motsvarande medelinkomst i staden är 366 300 kr. År 2014 fick 12,4 procent av befolkningen ekonomiskt bistånd, i hela stadsdelsområdet hade 5 procent ekonomiskt bistånd och i staden 3 procent. Andelen öppet arbetslösa i Hässelby gård är 6,5 procent, i

hela stadsdelsområdet 4,1 procent och i staden 3 procent.⁷⁷ 64 ungdomar i åldern 18-24 år är öppet arbetslösa.⁷⁸

I Hässelby gård var 79,3 procent behöriga till gymnasiet, i hela stadsdelsområdet 88,6 procent och i staden 89,6 procent.⁷⁹ I Hässelby gård är det en stor skillnad i gymnasiebehörigheten mellan kvinnor (73,3 procent) och män (85,1 procent). Andelen invånare som har eftergymnasial utbildning är 35,3 procent i Hässelby gård, 43,9 procent i hela stadsdelsområdet och 56,9 procent i staden.⁸⁰

Grimsta

Bilden hämtad från: Statistik om Stockholm, Sweco strategy

Grimsta är en stadsdel där 42,3 procent av befolkningen är utrikesfödda. Den dominerande boendeformen är lägenheter i flerbostadshus varav 85,5 procent är hyresrätter. Stadsdelen har närhet till Grimsta naturreservat, strandbad och Vällingby Centrum. Idrottsplatsen Grimsta IP, Brommapojkarnas hemmaarena, ligger i stadsdelen. I närheten av Grimsta IP finns även Grimstafältet som är ett friluftsområde.

I stadsdelen finns bland annat en öppen förskola för föräldrar och deras barn i åldern 0-5 år, flera kommunala och privata förskolor med cirka 300 inskrivna barn, fritidshem för elever 6-9 år, parklek och Grimstahörnan som är en mötesplats och fritidsgård för barn i årskurs 5-9.

Medelinkomsten i Grimsta är 243 300 kr för invånare i åldern 20-64 år, motsvarande medelinkomst i staden är 366 300 kr. År 2014 fick 6 procent av befolkningen ekonomiskt bistånd, i hela

KORTA FAKTA OM GRIMSTA

Antal invånare (2015)
4 461

Medelinkomst (2014)
243 300 kr

Andel öppet arbetslösa (2015)
6,1 %

Andel hushåll med ekonomiskt bistånd (2014)
6 %

Gränsar till
Råcksta, Vällingby, Grimsta, Hässelby gård och Hässelby strand.

Bevara i området
Parklek, lekpark, öppen förskola, förskola, skola, fritidsgård, Grimsta hörnan med mötesplats, bussar, idrottsplats, naturreservat och Kanaanbadet

⁷⁷ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Öppet arbetslösa år 2015

⁷⁸ ibid

⁷⁹ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Behörighet till gymnasiet år 2013

⁸⁰ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Eftergymnasial utbildning år 2014

stadsdelsområdet hade 5 procent ekonomiskt bistånd och i staden 3 procent. Andelen öppet arbetslösa i Grimsta är 6,1 procent, i hela stadsdelsområdet 4,1 procent och i staden 3 procent.⁸¹ 32 ungdomar i åldern 18-24 år är öppet arbetslösa.⁸²

En positiv utveckling är att andelen med gymnasiebehörighet har ökat i Grimsta, från 73 procent 2010 till 89,8 procent 2013. I hela stadsdelsområdet var 88,6 procent och i staden 89,6 procent behöriga till gymnasiet 2013.⁸³ Andelen invånare som har eftergymnasial utbildning är 35,6 procent i Grimsta, 43,9 procent i hela stadsdelsområdet och 56,9 procent i staden.⁸⁴

Hässelby villastad

KORTA FAKTA OM HÄSSELBY VILLASTAD OCH SMEDSHAGEN

Antal invånare (2015)

Hässelby villastad: 18 109
Smedshagen: 2 014

Medelinkomst (2014)

Hässelby villastad: 401 600
Smedshagen: 188 084

Andel öppet arbetslösa (2015)

Hässelby villastad: 2,5 %
Smedshagen: 6,1 %

Andel hushåll med ekonomiskt bistånd (2014)

Hässelby villastad: 2,3 %
Smedshagen: 14,6 %

Gränsar till

Kälvesta, Vinsta, Hässelby gård, och Hässelby strand.

Bevara i området

Parklek, lekpark, förskola, skola, fritidsgård, Vita villan med medborgarkontor och mötesplats. Bibliotek, restauranger, butiker, bussar, Kyrkhamns friluftsområde och Riddersviks golfbana.

Bilden hämtad från: Statistik om Stockholm, Sweco strategy

Hässelby villastad är en stadsdel där 19,7 procent av befolkningen är utrikesfödda. Den dominerande boendeformen är småhus. Av den totala boendeformen utgör 22,9 procent lägenheter i flerbostadshus varav 61,4 procent är hyresrätter.

Hässelby villastad består av Backlura, Trollboda, Södra Hässelby villastad, Hässelby Kyrka, Åkermynatan, Lövsta, Rådisvägen och Smedshagen. Vid den nordvästra delen av Hässelby villastad finns friluftsområdet Kyrkhamn som planeras omvandlas till ett naturreservat. Söder om Kyrkhamn ligger kulturområdet Riddersvik med grönområden och Hässelby golfbana.

I hela Hässelby villastad finns flera kommunala och privata förskolor med cirka 1 259 inskrivna barn. Där finns grundskolor, fritidshem för elever 6-9 år, parklek, servicehus, gruppboenden,

⁸¹ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Öppet arbetslösa år 2015

⁸² ibid

⁸³ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Behörighet till gymnasiet år 2013

⁸⁴ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Eftergymnasial utbildning år 2014

Vita Villan (mötesplats och medborgarkontor) och Hässelbys missionsförsamling. I Åkermynatan centrum finns bibliotek, fritidsgård och matbutik.

Medelinkomsten i Hässelby villastad är 401 600 kr för invånare i åldern 20-64 år, motsvarande medelinkomst i staden är 366 300 kr. År 2014 fick 2,3 procent av befolkningen ekonomiskt bistånd, i hela stadsdelsområdet hade 5 procent ekonomiskt bistånd och i staden 3 procent. Andelen öppet arbetslösa i Hässelby villastad är 2,5 procent, i hela stadsdelsområdet 4,1 procent och i staden 3 procent.⁸⁵ 55 ungdomar i åldern 18-24 år är öppet arbetslösa.⁸⁶

I Hässelby villastad var 91,1 procent behöriga till gymnasiet, i hela stadsdelsområdet 88,6 procent och i staden 89,6 procent.⁸⁷ Andelen invånare som har eftergymnasial utbildning är 49,8 procent i Hässelby villastad, 43,4 procent i hela stadsdelsområdet och 56,9 procent i staden.⁸⁸

Smedshagen

Smedshagen är ett område i Hässelby villastad där 52 procent av befolkningen är utrikesfödda. Smedshagen har sämre socioekonomiska förutsättningar än andra delar i Hässelby villastad. I Smedshagen är den dominerande boendeformen lägenheter i flerbostadshus. Det bor totalt 2104 personer, 48 procent män och 52 procent kvinnor i Smedshagen. I Smedshagen finns kommunala och privata förskolor med cirka 350 inskrivna barn.

Medelinkomsten i Smedshagen är 188 084 kr för invånare i åldern 20-64 år. År 2014 fick 14,6 procent av befolkningen i Smedshagen ekonomiskt bistånd. Andelen öppet arbetslösa i Smedshagen är 6,1 procent.

I Smedshagen var endast 69,7 procent behöriga till gymnasiet (2013) och andelen invånare med eftergymnasial utbildning var 29,9 procent.⁸⁹

⁸⁵ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Öppet arbetslösa år 2015

⁸⁶ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Öppet arbetslösa år 2015

⁸⁷ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Behörighet till gymnasiet år 2013

⁸⁸ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Eftergymnasial utbildning år 2014

⁸⁹ <http://statistik.stockholm.se/omradesfakta>, Eftergymnasial utbildning år 2014

6. Mål och åtgärder

Under respektive prioriterat område presenteras målen i det lokala utvecklingsprogrammet. Samtliga mål har ett långsiktigt perspektiv på tre till fem år.

Åtgärder, uppföljning och samverkanspartner för respektive mål presenteras i en bilaga till programmet.

Arbete och försörjning

- Kvinnor och män är självförsörjande

Trygghet och tillgänglighet

- Kvinnor och män, flickor och pojkar är trygga på allmänna platser
- Kunskapen om våld i nära relationer är god i stadsdelsområdet
- Kvinnor och män, flickor och pojkar har hög tillit till det politiska systemet och förvaltningen
- Hässelby torg är tryggt och attraktivt
- Kvinnor och män, flickor och pojkar är delaktiga i sitt område

Barn och unga

- Flickor och pojkar har goda uppväxtförhållanden
- Flickor och pojkar går i förskola
- Flickor och pojkar har god psykisk hälsa
- Flickor och pojkar har behörighet till gymnasiet
- Flickor och pojkar deltar i organiserade fritidsaktiviteter
- Flickor och pojkar deltar i idrottsaktiviteter

7. Genomförande

För att nå målen i det lokala utvecklingsprogrammet krävs, engagemang, delaktighet och kunskap från alla berörda aktörer; privat, ideell och offentlig sektor.

En god samverkan med andra förvaltningar och bolag i staden är en förutsättning för att genomföra åtgärderna i programmet.

Under hösten 2016 kommer förvaltningen att förankra arbetet med samtliga enhetschefer, genomföra samrådsmöten med berörda aktörer samt dialoger med invånare. Utifrån dessa samråd utarbetas en genomförandeplan som beräknas vara klart till verksamhetsplan 2017. Dialog med invånare genomförs kontinuerligt inom ramen för det lokala utvecklingsprogrammet.

Aktörer i det lokala utvecklingsprogrammet

Stockholms stads fackförvaltningar

- Stadsbyggnadskontoret
- Utbildningsförvaltningen
- Arbetsmarknadsförvaltningen
- Trafikkontoret
- Exploateringskontoret
- Kulturförvaltningen
- Idrottsförvaltningen
- Socialförvaltningen

Stockholms stads bolag

- Svenska Bostäder
- SISAB
- Familjebostäder
- Stockholmshem
- SHIS
- Stockholms stadsteater

Civilsamhället

- Idrottsföreningar
- Föreningar för barn och unga
- Föreningar som arbetar trygghetsskapande
- Fastighetsägarförening
- Näringslivsrådet

Myndigheter

- Landstinget
- Arbetsförmedlingen
- Polisen
- Försäkringskassan
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Privat sektor

- Fastpartner
- Centrumägare
- Fritid Stockholm AB

8. Källförteckning

Folkhälsomyndigheten. 2016. Folkhälsan i Sverige.

Folkhälsomyndigheten. 2016. Folkhälsans utveckling.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/folkhalsans-utveckling/> (Hämtad 2016-09-01).

Henrikson, Henrik. 2016. Smedshagen.
<http://www.hesselby.com/villastad/smedshagen.html> (Hämtad 2016-09-01).

Hässelby scoutkår. 2016. <http://www.hasselbyscout.se/> (hämtad 2016-09-01).

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. 2016. Statistik om ekonomiskt bistånd. Försörjningsstödsenheten och Mottagning- och serviceenheten. Januari – juli 2016.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. 2016.
Förskoleverksamhet. Balanslista.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd. 2016. Tertiärrapport Tertiär 2 2016 för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd. 2014. Anmälan av Trygghetsmätningen 2014.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd. Verksamhetsplan 2016 för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd.

Mahoney J.L & Stattin H. 2000. Leisure time activities and adolescent antisocial behavior: The role of structure and social context . Journal of Adolescence, 23.

Malmö stad. 2013. Kommission för ett socialt hållbart Malmö. 2013. Malmös väg mot en hållbar framtid. Hälsa, välfärd och rättvisa.

Papapanagiotou, Stella. 2016. Stora planer för Åkermynatan. Hässelby tidning. 2 september. <http://www.stockholmdirekt.se/> (Hämtad 2016-09-01).

Rädda barnen. 2016. Vad är barnfattigdom?
<https://www.raddabarnen.se/vad-vi-gor/barnfattigdom/vad-ar-barnfattigdom/> (Hämtad 2016-09-01).

Socialstyrelsen. 2015. Utsatta barns hälsa: resultat av en undersökning av fysisk och psykisk hälsa hos barn vars behov utreds av socialtjänsten.

Socialstyrelsen. 2013. Psykisk ohälsa bland unga. Underlagsrapport till Barns och ungas hälsa, vård och omsorg.

Statistik om Stockholm. 2016. <http://statistik.stockholm.se/> (Hämtad 2016-09-01)

Statistiska centralbyrån. 2013. Medellivslängden ökar mest för högutbildade. http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Medellivslangden-okar-mest-for-hogutbildade/ (Hämtad 2016-09-01)

Statistiska centralbyrån. 2014. Mäns medellivslängd för första gången över 80 år. http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Mans-medellivslangd-for-forsta-gangen-over-80-ar/ (Hämtad 2016-09-01)

Stockholms läns landsting. 2016. Barnhälsovård i Stockholms läns landsting. Årsrapport 2015.

Stockholms stad. 2016. <http://www.stockholm.se/> (Hämtad 2016-09-01)

Stockholms stad. 2016. Bostadspotential Stockholm. <http://www.stockholm.se/Fristaende-webbplatser/Fackforvaltningssajter/Stadsbyggnadskontoret/Bostadspotential-Stockholm/> (Hämtad 2016-09-01)

Stockholms stad. 2015. Allas rätt till kunskap. Kortutbildade och vuxenutbildning.

Stockholms stad. 2016. Beskrivning av socialtjänsten i Stockholm stad 2015.

Stockholms stad. 2016. Det talas 139 olika språk på våra förskolor. <http://www.stockholm.se/> (Hämtad 2016-09-01).

Stockholms stad. 2015. Från enad till delad stad.

Stockholms stad. 2015. Skillnadernas Stockholm.

Stockholms stad. 2016. Stockholmsenkäten.

Stockholms stad. 2016. Ungdomskommissionen. Aktörskap för Trygghet – en undersökning av trygghetsläget i Hässelby-Vällingby samt en kartläggning av verksamma trygghetsaktörer i området.

Stockholms stad. 2014. Våld i nära relationer. Riktlinjer för handläggning inom Stockholms stads socialtjänst.

SWECO Strategy. 2016. På uppdrag av Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.

Trafikverket. 2016. E4 Förbifart Stockholm.
<http://www.trafikverket.se/nara-dig/Stockholm/projekt-i-stockholms-lan/Forbifart-stockholm/> (Hämtad 2016-09-01).

Unicef. 2016. Barn i socialt utanförskap.
<https://unicef.se/fakta/barn-i-socialt-utanforskap> (Hämtad 2016-09-01).